

**Summa Jurisprudentiae Sacrae Universae, Seu Jus
Canonicum, Secundum quinque Decretalium Gregorii
Papae IX. Titulos explicatum**

Pichler, Vitus

Bibliopolarum Augustanorum, 1723

VD18 VD18 12190187-ddd

3. De aliis delictis Luxuriæ non consummatæ, delectatione morosa,
osculis, tactibus &c.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98739)

24 Dico 6. Poena Sodomiae perfectae de Jure Civili non tantum est infamia ante omnem accusationem & condemnationem, sed etiam gladius de Jure Antiquo. l. 31. C. eod. de Moderno autem Constitutionis Carolinae art. 116. ignis, quo vel vivi, tam patiens quam agens, vel prius strangulati vel capite plexi concremantur. Dixi 1. Sodomia: sed eadem ignis poena in cit. Carolina art. 116. extenditur ad bestialitatem, ac ita quidem, ut non tantum homo, sed & brutum consumatur flammis ad imitationem Veteris Legis Levit. 20. v. 15. Quo modo ante paucos annos prope Dillingam, ubi tum morabar, in pago ditionis Ulmenis combustum scio Juvenem rusticum una cum equo, cum quo peccaverat. Dixi 2. perfectae: quamvis enim pari rigore Sodomiam imperfectam puniri velint Clarus, Farinac. Menoch. & alicubi solet, eam tamen alii probabilius obnoxiam esse affirmant poenae extraordinariae, ac mitiori. propter l. 1. §. 2. ff. de Extraord. Crim. ibi: perfecti flagitio puniuntur capite. Concubitus cum damone, cum non facile contingat, nisi apud magos & sagas, una cum magia plectitur. Mollities vero seu Pollutio, quae tertia species est vitii contra naturam, quia vix unquam ad forum contentiosum deducitur, cum nemine conscio exerceri solet, poenam ordinariam non habet: si tamen deduceretur, extraordinaria fustigationis, relegationis &c. recte coerceretur teste Haun. to 6. tr. 2. n. 575. Dixi 3. de Jure Civili: nam de Jure Canonico reus Sodomiae, saltem perfectae, excommunicari, si Laicus sit, si vero Clericus, ab Ordine depositus, beneficio & officio privatus, in arctum Monasterium ad agendam poenitentiam detrudi debet. c. 4. de Excess. Pralat. Imò Clericus juxta Constit. Horrendum S. Pii V. editam 3. Sept. 1568. degradatus tradi debet Curiae Saeculari, secundum Leges Civiles puniendus, modò, ut notat Suar. de Censuris d. 31. sect. 4. n. 21. 22. hoc crimen consummatum, saepius frequentatum, & notorium sit. Si vero Sodomita sit in conjugio constitutus, uxor innocens ab eo facere divortium potest non minus, quam propter adulterium. arg. can. 7. caus. 32. q. 7. Id quod procedit etiam ob Sodomiam imperfectam, & bestialitatem à viro commissam. S. Th. in 4. d. 35. q. un. a. 1. Abb. Pont. Sanch. Wiestner &c. Si tamen vir cum propria uxore invita Sodomiam committeret, non permittitur ei divortium propterea perpetuum, sed solum ad tempus, quamdiu nempe vir ab hoc scelere renuit desistere. Sanch. l. 10. d. 4. n. 8. Pirh. ad tit. de divort. n. 5. Quamvis etiam in hoc casu perpetuum divortium permittant alii cum D. Antonino & Schambogen eod. tit. n. 4.

§. III.

De aliis delictis Luxuriae non consummatæ, nimirum Delectatione morosa, Oculis, Tactibus &c.

25 Sciendum 1. Luxuriae, quæ in genere dicitur esse usus vel appetitus sensus seu delecta-

tionis venereæ, qui fit cum commotione seminis vel spirituum generationi servientium circa partes corporis Venereas, actus alio esse perfectos seu consummatos, in quibus nempe fit actualis effusio seminis, de quibus hucusque, alios autem imperfectos & non consummatos, in quibus ad ultimum terminum seu ad seminis decissionem non devenitur, ut sunt actus interni delectationum morosorum & desideriorum; quæ oriuntur vel ex cogitatione, vel aspectu, vel tactu &c. rerum turpium, seu venerarum, causante aliquam sensationem intra corpus, quæ ad tactum pertinet, ex commotione seminis, & spirituum genitalium. La Croix l. 3. p. 1. n. 886. & l. 5. n. 95. Quamvis autem de his Canonice alias tractare non soleant, utpote considerantes delicta principaliter pro foro externo in ordine ad poenas à jure inflictas vel à Jure humano infligendas, tamen in gratiam eorum, qui Theologiæ Morali nunquam indigent, cujusmodi ex meis DD. Auditoribus sunt plurimi, hoc loco breviter explicare placeat, an & quando delectatio carnalis, aspectus, oscula, tactus, turpiloquia &c. sint peccata mortalia, cujus rei notitia speculativa omnibus perquam utilis vel etiam necessaria est ad facilius evitanda hæc peccata lubrica, vel si lapsi sint, ad ritè exponenda in Confessione.

Sc. 2. Delectationem in genere esse simplicem complacentiam in aliquo objecto: si hoc objectum est turpe, quo nomine hoc intelligitur tale, quod ad luxuriam seu Veneream spectat, est turpis, seu veneræ, quæ nimirum sentitur circa partes genitales per commotionem seminis vel spirituum generationi deservientium, seu qua commoveantur partes obscenæ corporis, vel saltem spiritus genitales circa illas; nam generationi, ad quam ex natura sua ordinantur, præsidem statuebant Venereæ Gentiles. La Croix l. 3. p. 1. n. 889. 894. & l. 5. n. 93. Atque hæc delectatio Venereæ, vel turpis, vocatur quandoque carnalis, vel sensualis, imò etiam sensibilibus, aut sensitiva. Quamquam sensibilibus vel sensibilibus, & nonnunquam etiam sensualibus accipitur in alio sensu, quæ nimirum oritur ex proportionem seu connaturalitate, quam res habet cum organo alicujus sensus corporis humani, sine ulla commotione circa partes genitales, licet eam saltem remote apta sit causare, sed ferè circa pectus, vel aliquem sensum auditus, tactus &c. duntaxat per motum spirituum vitalium: cujusmodi delectatio percipitur ex visu picturæ, tactu holocenci molliis aut felis blandæ, auditu Musicæ, odoratu floris, gustu sacchari &c. La Croix cit. n. 93. seq. Dominicus Viva in propositionem 41. ab Alex. VII. damnatam n. 4. Delectationi carnali Venereæ, & sensuali opponitur spiritualis, quæ nempe est in sola voluntate, &c. licet tione sit de turpi, cum nulla tamen commotione turpi in corpore conjungitur. Tam carnalis quam spiritualis dicitur delectatio morosa, quando voluntas eam advertens deliberatè ab-

mittit, & sic moratur, seu se detinet in illa: vel etiam ex hac ratione, quod voluntas in ea sistat, moretur & quiescat, nec ad opus pergere intendat. Unde non ratione temporis appellatur morosa, cum possit in unico instanti haberi. Porro si voluntas non sistat in oblectatione interna circa rem turpem, sed illam quoque facere cupiat, est & vocatur desiderium turpe.

27 Sc. 3. Cogitationem vel cognitionem in re Venerea posse esse vel speculativam, vel practicam, per practicam tamen non intelligendo illam, quæ præscribit modum vel media exercendi delectationem Veneream, uti hanc vocem sumunt Philosophi, sed in alio sensu, uti videbimus. *Speculativa*, ut præceteris bene explicat Cardenas in *Crisi disp. 42. n. 92. 127. & disp. 43. n. 9. & 15.* est, quæ quidem obiectum delectabile proponit, at non delectabiliter & modo provocante ad delectationem carnalem: sic studens casibus, vel explicans materiam luxuriæ, vel Confessarius, dum legit, explicat, audit, loquitur turpia, de his cogitare, eorumque delectabilitatem cognoscere potest, quin tamen provocetur ad delectationem, vel oriatur motus, aut sensatio, quando sistit in sola contemplatione obiecti. *Practica* verò quando cognoscitur obiectum turpe modo delectabili & provocante ad delectationem sensibilem vel carnalem, ita ut moveantur spiritus carnales: qui motus tamen apud timoratos accidit involuntarie, præter vel contra intentionem. Conformiter utrique cogitationi oritur delectatio vel *Speculativa*, qua quidem percipitur delectabilitas obiecti, tamen non ita, ut voluntas provocetur, aut moveatur ad amorem vel desiderium rei turpis, vel *Practica*, qua ita percipitur delectabilitas obiecti, ut voluntas etiam provocetur aut moveatur ad eam amandam vel desiderandam. Porro cogitatio practica provocativa pro diversitate temperamenti carnis, cognitionis magis vel minus vivacis, & hominis ad turpia magis vel minus proni potest esse vel tepida, quæ parum provocat seu commovet spiritus genitales: vel *intensa mediocriter*, quæ vim habet mediocrem excitandi spirituum commotionem: vel *vehemens*, quæ vehementem & summam excitat spirituum seminalium commotionem, ac re ipsa determinat ad pollutionem. La Croix p. 1. cit. n. 896. P. Karchne in *tract. de Adul. hum. diff. 1. n. 82. 83.*

28 Sc. 4. Sicut cogitatio interna, ita actus quosdam externos provocare posse ad commotionem spirituum & partium genitalium corporis, consequenter ad delectationem carnalem, scilicet aspectum proprii vel alieni corporis, picturatum aut comediarum minus honestarum, congressus animalium, turpiloquia, cantiones amatorias, choreas, maxime oscula & tactus impudicos, vel minus pudicos: hos autem actus externos, uti & tactus, sicut de cogitatione practica diximus, posse esse vel tepidos, vel intensos, vel vehementes. Karchne n. 83. cit. 4. *Notandum tertio.*

Lib. V. R. P. Viri Pichler.

Interim te monitum velim, quod ex hac doctrina de motu, & cogitatione practica, tepidis & mediocriter intensis, non sequatur in delectatione Venerea, dari parvitatem materiæ; quia non sunt ipsa delectatio, sed causa duntaxat commotionis, in cuius positione dari potest peccatum veniale, vel etiam nullum, uti discas ex n. 32. 34. 42. & maxime n. 44.

Sc. 5. Per cogitationem & actus prædictos delectationem carnalem, vel etiam ipsam pollutionem, aut distillationem (quæ differt à Pollutione per hoc, quod in pollutione effundatur verum semen & ordinariè cum vehementi delectatione, carnisque commotione, per distillationem verò non verum semen ad generationem destinatum, sed humor quidam subtilior, inter semen & urinam medius, ordinariè cum minori delectatione & carnis commotione, imò quandoque imperceptibiliter seu absque carnali motu) ab operante intendi posse, vel non intendi; item intendi posse vel directè per se, vel indirectè in causa per se connexa cum delectatione carnali, aut pollutione secutura, licet forte per accidens hæc impediat.

Sc. 6. Etiam si nec directè nec indirectè prius fuerit intenta delectatio Venerea, vel pollutio, posse tamen ex postfacto eam approbari, & voluntariè admitti per consensum voluntatis, plenè vel non plenè deliberatum. Et hoc casu delectatio vel pollutio dicitur esse *admissa*, in priori autem, ubi intenditur directè vel indirectè, *quæstra*. Atque per hanc intentionem vel consensum denique oritur peccatum: nam sine voluntatis libera cooperatione peccatum non datur, quicumque turpes & impuri motus orientur in homine. Hic autem nota, multos decipi, vel se ipsos decipere, dum sibi persuadent, se non consensisse, si voluntatem non habuerint exequendi, & ipso opere patrando fornicationem, stuprum, sodomiam, vel alium actum externum: aliud enim est consensus in opus, & aliud consensus in delectationem prohibitam: uterque consensus est peccatum, licet specie diversum: unus facit delectationem morosam, alter desiderium pravum.

Sc. 7. Circa consensum, quo completur peccatum, ex P. Christophoro Schorer *Theol. Ascet. p. 3. s. 6. c. 6. n. 6.* notanda esse sequentia. 1. Si sentibus vel rationi præcisè representetur obiectum turpe, vel aliter peccaminosum, non esse peccatum. 2. neque motum sensualitatis, qui ad hanc representationem consequitur, & rationem prævertit; cum sit naturalis & ex fomite contra voluntatem, vel saltem ab hac non procedat. 3. neque delectationem huic motui naturaliter conjunctam, quæ secum trahit sine omni deliberatione partem inferiorem rationis & voluntatis, vel potius phantasie & appetitus sensitivi: imò si superior ratio talem motum advertens statim resistat per actus contrarios, saltem virtuales, meritum comparatur. 4. si verò ratio superior hæreat nonnihil,

p p

primis

primis suggestionibus & motibus non resistat, uti posset, peccatum quidem committitur, sed, si ratio alterius rei attentione occupata impediatur, ob defectum advertentiae plenae adhuc leve, & erit delectatio subreptitia; sed hæc diu durare non solet, cum rationem exercitet suo objecto. 5. si verò plenè advertat suggestionem, neque tamen contra eam insurgat, sed ex negligentia & torpore sinat motum illum aliquà temporis morà extendi, licet nondum deliberationem aut consensum elicerit, peccatum veniale delectationis committitur, majus minusve, pro modo negligentiae. 6. quòdli post delectationem hujusmodi non resistatur, sequitur consensus: qui si ex vehementi impulsione præcedat adhuc plenam deliberationem, & hæc superveniente ratio resistat, rejiciaturque motum, necdum peccatur mortaliter, etsi proximè accedatur. 7. quando verò plena deliberatione actualiter vel virtualiter habità consensus accedit, peccatum mortale est, si objectum sit graviter illicitum, sive dein in ipsum opus tendat consensus, sive in solam delectationem cogitatione sumptam. Ubi insuper notat, demonem vel sensum subinde tentationes injicere sub enuntiatione consensus significante, *volo hoc facere &c.* cum tamen longissimè absit voluntas consensus; qui nequaquam ex incidentibus verbis, sed vero suo proprio actu dijudicandus est. La Croix l. 5. n. 226. Ex quo apparet, peccatum mortale non committi, licet res, circa quam habetur delectatio, sit graviter illicita, nisi accedat consensus perfectus prævià advertentiā seu cognitione malitiæ & deliberatione plenā, sed ex imperfectione actus, nempe vel advertentiæ vel deliberationis, aut ob negligentiam in resistendo, evadere veniale. Siquis post advertentiam nec positivè resistat, nec positivè consentiat, delectationi & motibus venereis involuntariè excitatis, sed habeat se negativè, an peccet graviter vel leviter, disputatur. P. Karchne n. 102. respondet cum distinctione, & dicit, eos, qui Venereis sunt assueti, item quando motus & delectatio est *vehemens* & summa, peccare mortaliter non resistendo positivè, ob periculum scilicet consensus, qui hoc ipso & actualiter videtur dari in hujusmodi personis, si se tantum habeant passivè: in aliis autem putat tantum esse veniale, ut si quis timoratus curiosè studeat arti Medicæ aut Anatomicæ, cui displicet delectatio, etsi non reprimat positivè, vel cessando. Less. lib. 4. c. 3. n. 118. Imò Tannerus, Azor & Sanch. apud La Croix lib. 5. n. 110. putant, nullum esse peccatum, si quis habeat justam causam se habendi permissivè, ut si probabiliter timeat, ne positivè resistendo magis augeat tentationem, ut sæpe fit apud meticulosos: si jam conatus est resistere, & nihil profecit: si deberet abrupte actionem honestam ac utilem, v. g. studium, auditionem Confessionum &c.

Sc. 8. Ad hoc, ut censeatur aliquis indigne consentire in delectationem Veneream vel pollutionem, quam prævidet secuturam ex suo actu, & causa, quam ponit, vel saltem prævidere potest, sive ut eam censeatur vel in sua causa, observandum esse, causas hujusmodi posse esse vel *licitas* per se, vel saltem *indifferentes*, uti est equitatio, aut alius corporis situs commodus, cauta collocatio cum scemina, lautius prandere aut cenare intra limites tamen temperantiæ: vel esse *licitas* necessarias, uti studere casibus de rebus oblectamentis, audire Confessiones de oblectamentis peccatis, medendi vel alià justà causā tangere partes corporis verecundas &c. vel esse *licitas*, & ex his aliquas non pertinere ad genus luxuriæ, uti est nimis efus & potus, etiam ex voluptate; aliās verò esse in *genero luxuriæ*, quæ iterum sunt in duplici classe; aliæ enim *notabiliter & vehementer* influunt ad excitandam delectationem vel pollutionem commovendo spiritus genitales ac partes venereas, uti est tactus valde impudicus, maxime ventorum alieni corporis absque necessitate, vel aspectus nudæ scemina non fortuitus, aut obiter factus, sed fixus &c. item cognitio Venerea practica vehemens, ut supra descripsimus, cujusmodi sunt causa per se efficiar commotionis carnalis; aliæ autem *leviter & non notabiliter* influunt, & provocant Veneream per se, uti curiosus aspectus mulieris formosæ, vel etiam nudi pectoris non fixus, levis & jocosus scemina tactus, compressio manuum, curiosa lectio turpium, confabulatio amatoria ob vanitatem, aut ad amorem vanum conciliandum. Sanch. l. 9. de Matrim. d. 45. n. 18. & d. 46. n. 10. 11. 15. His præmissis

Dico 1. Delectatio merè spiritualis circa materiam Veneream est peccatum mortale. Communis cum S. Thoma 1. 2. q. 74. a. 1. Ratio, quia est delectatio de objecto graviter prohibito; cum in materia Venerea non detur parvitas materiæ, uti dicemus. Quòd autem non accedat delectatio carnalis, est per accidens; nam delectatio spiritualis de tali objecto per se est causa commotionis spirituum genitalium, in qua consistit delectatio carnalis. Sicut ergo, qui sibi complacet deliberatè de homicidio spiritualiter absque delectatione sensibili, peccat graviter, quia objectum est graviter prohibitum, ita etiam spiritualiter delectans cogitatione rei Venereæ. Oppones. Licet gaudere de pollutione, quæ evenit in somno: ergo. R. licet de ea gaudere ut utili ac bona, in quantum inde absque culpa minuitur materia tentationis, vel consulitur valetudini. C. Ant. quatenus est Venereæ delectabilis. N. Ant. & Conf.

Dico 2. Delectatio merè sensibilis, seu sensitiva, vel sensualis, aut tactiva, prout eam distinximus à Venerea & carnali, per se vacat culpā. Dominicus Viva in proposit. 40. ad Altit. VII. damnatam n. 4. & alii communiter. Dicit per se, per accidens enim fit peccatum veniale, si quæzatur præcisè ideo, quia blandè

ficit sensum, & in hoc sistatur. Sumitur ex propositione ab Innoc. XI. damnata, sic sonante: *comedere & bibere usque ad satietatem ob solam voluptatem non est peccatum &c.* aut si inde oriretur periculum leve & remotum delectationis carnalis & Venereæ. Neque ex hoc sequitur, dari parvitatem materiæ in re vel delectatione Venerea, sed solum quod detur parvitas peccati ex parte periculi levis & remoti. Interim in praxi cautos esse oportet omnes, præsertim propensiores ad vitia carnis, ne hæc doctrinæ de delectatione sensibili & sensuali abutantur, & inde occasionem sumant etiam excusandi a mortali delectatione vere carnalis & Venereæ, maxime juvenes, laxioris alias conscientie; cum hæc res subtilis & periculosa sit, & sensibilis delectatio subinde difficulter discernibilis a carnali in praxi.

35 Dico 3. Delectatio Venerea morosa, nempe vel deliberatè admissa, vel studiose quaesita, in personis Matrimonio non ligatis semper est peccatum mortale, licet in ea sistatur, & desiderium peccandi opere ipso non sit conjunctum. Cardenas *disp. 41. à n. 54.* & alii communissimè, id desumunt ex SS. litteris, *omnis, qui viderit mulierem, ad concupiscendum eam, jam mœchatus est in corde suo. Matth. 5.* *Omnis fornicator & immundus, aut avarus non habet hæreditatem in regno Christi & DEI. Ephes. 5.* Notetur verbum, *immundus*: tum ex ratione, quia talis delectatio est causa per se & ex natura sua tendens ad profusionem seminis, & commotio spirituum genitalium, ac seminis, in qua consistit hæc delectatio, est inchoata profusio, teste Galeo *l. 14. de usu partium. c. 9.* & aliis passim, quæ cum in personis solutis sit peccatum mortale juxta omnes, etiam erit directè & voluntariè ponere causam per se ordinatam ad illam profusionem, licet fortè per accidens completè non sequatur. Dixi 1. *Delectatio Venerea*, sive dein oriatur ex cogitata fornicatione præterita aut futura, sive alia re turpi. 2. *licet in ea sistatur &c.* si enim accederet desiderium efficax fornicandi, adulterandi &c. esset aliud specie peccatum, & in Confessione Sacramentali exprimendum. 3. *semper, Siquidem*

36 Dico 4. in re & delectatione Venerea voluntariè admissa, vel quaesita, non datur parvitas materiæ, adeoque ex hoc capite nunquam est peccatum veniale. Communissimè, & ita vera, ut opposita Caramuelis & aliorum apud Diana non videatur esse probabilis. Prob. 1. *omnis delectatio Venerea, deliberatè quaesita vel admissa, ex intentione naturæ & per se ordinatur ad generationem & copulam, cum sit commotio seminis & spirituum genitalium, & inchoatio copulæ vel effusionis seminis: ergo, quibus illicita graviter est copula & actus generationis, etiam graviter erit illicita delectatio Venerea voluntaria.* 2. *quia qui voluntariè se oblectat Venereè, quantumvis modicè, exponit se periculo proximo progrediendi ad majorem.*

Lib. V. R. P. Viti Pichlor.

rem delectationem, quæ est mortalis culpa, propter lubricitatem & nimiam proclivitatem naturæ, propter quam in hac materia nemo potest dicere: *eousque me oblectabo, talem præcisè motum vult, & non majorem*; cum in corruptæ nostræ naturæ arbitrio non sit terminum præscribere; sicut, qui in præcipiti positus unum duntaxat vel alterum gradum descendere vult, exponitur proximo periculo labendi ulterius: vel sicut, qui accendit unum granum pulveris nitrati adjacens cumulo aliorum, manifestè se exponit periculo accendendi & alia contigua: qui autem amat periculum, peribit in illo. 3. nisi Natura sub mortali prohiberet etiam minimam delectationem Veneream voluntariè admissam, gravissimum inferretur præjudicium propagationi generis humani; cum inde sequeretur frequentissima profusio & frustratio humani seminis, ex oblectatione voluntaria, quam sibi homines faciliè fingerent modicam, certò secutura: ergo debuit sub mortali prohibere. 4. Clemens VIII. & Paulus V. præceperunt denunciari Inquisitoribus Fidei, qui assererent, in osculo ob delectationem Veneream habito non contineri crimen lethale. Unde aliqui apud Mendopotant, oppositam sententiam esse damnatam. Sed quidquid sit de hoc, saltem in Societate Jesu in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pena excommunicationis &c. præcipitur, ne quis in Societate publicè vel privatim non modo ut veram & probabilem, sed ne ut tolerabilem quidem ulla ratione, doceat opinionem eorum, qui tradunt, in re Venerea exiguum aliquam delectationem deliberatè quaesitam propter levitatem materiæ excusari a mortali, aut placere sibi significet, aut secundum illam consilium cuiquam der. Et hoc præceptum Claudii Aquavivæ V. Generalis non modò approbavit Vincentius Caraffa VII. Generalis ejusdem Societatis (ut & Congregatio Generalis IX. decreto 24.) sed etiam extendit ad delectationem non quaesitam, sed naturaliter obortam & voluntariè admissam cum consensu voluntatis.

Oppones 1. In delectatione levi potest abesse periculum pollutionis proximum & consensus in copulam, nec inde vehementer turbatur ratio: ergo non est, cur dicatur esse peccatum grave. 2. Ultra 20 Doctores apud Mendopotant, in materia luxuriæ dari parvitatem materiæ. Et P. Sporer, insignis Moralista, in *tyr. Sacram. p. 4. n. 340.* allegans alios docet, distillationem sine delectatione non esse mortale: ergo ex auctoritate probabile est, dari parvitatem materiæ. 3. Goswinus Nickel X. Generalis Soc. JESU per Revisores Romanos respondit, posse absolvi à Patribus Societatis virum doctum sibi confesum, & non recedentem ab opinione sua, quam judicat esse probabilem, quod in hac re detur parvitas materiæ: ergo. R. ad 1. Licet dictum periculum in casu particulari forsitan abesset, non tamen propterea lex in periculo generali, quod semper datur, fundata cessat. Deinde in omni delectatione Venerea

P p a

ncrea

nera datur gravis difficultas, ut vincatur, vel ut ea non adducat aliam graviorem. Ad 2. Aliqui ex illis DD. in re Venerea admittunt quidem leve peccatum, at non ex levitate materiae vel oblectationis, sed ex imperfectione actus, h. e. quia non adest plena cognitio vel advertentia ad malitiam, vel non plenus consensus, vel non satis deliberatus: quod & nos admittimus. Qui aliter sentiunt, ob adductas pro assertione rationes non sunt audiendi, nec solus numerus facit sententiam absolute probabilem. La Croix l. 5. n. 101. P. Sporer cum allegatis à se intelligi debet de casu, quo quis precise patitur & permittit talem morum, & sic neque leve peccatum erit. P. Sanch. qui l. 9. d. 46. n. 9. de *Matrim.* aliquando docuerat oppositum, revocavit iterum lib. 5. in *Decal.* c. 6. n. 12. Ad 3. Per illud responsum nequaquam fuit approbata probabilitas oppositae sententiae, sed solummodo Confessarius permittit, ut Pœnitenti alias rite disposito dent absolutionem, quod non est consilium dare juxta oppositam opinionem, sed in ea, cujus qualiscunque probabilitas, à Pœnitente existimata, nondum clare elisa est auctoritate Ecclesiae, precise relinquere.

38 Dico 5. Cogitatio merè speculativa de re Venerea de se peccatum non est, secluso nempe consensu in aliquam delectationem vel spiritualem vel carnalem de illa, quia non placet res cogitata, sed cogitatio, seu notitia veritatis, quam quis speculando assequitur. Karchne n. 114. cum S. Th. Sanch. Cardenas. 2. Cogitatio autem practica, sed tepida, imò & mediocris, de se est peccatum veniale, nisi nempe sit periculum vehementis commotionis spirituum & consensus, unde fieret grave: si verò contra voluntatem esset illa commotio levis, tolleretur omne peccatum. Ratio, quia de se non est causa notabiliter influens in commotionem carnis gravem. Cardenas disp. 42. n. 127. 138. & c. Karchne n. 83. Si tamen aliquis illam quaereret, vel in eam consentiret, peccaret mortaliter juxta La Croix l. 3. p. 1. n. 897. Aliud siquidem est delectatio Venerea, etiam parva, deliberate quaesita vel admissa, & directe volita, quae semper est peccatum grave; aliud sine ratione gravi voluntarie ponere causam per se leviter, & non vehementer, influentem in delectationem Veneream, seu commotionem spirituum non vehementem, uti est cogitatio Venerea practica, tepida tantum, aut etiam mediocris. Unde ex data doctrina non sequitur, dari parvitatem materiae in delectatione Venerea: cum longè aliud sit delectatio, quam causa delectationis seu influxus in illam: & aliud, quod detur parvitas in delectatione quaesita, vel voluntarie acceptata, & aliud, quod detur parvitas in causa delectationis non quaesita, non acceptata, uti ponens cogitationem practicam tepidam, & non vehementem, non quaerit, nec acceptat, uti suppono, delectationem. Cardenas d. 45. n. 70. & 190. Vel (ut loquitur Karchne

n. 721. v. dixi) non datur parvitas materiae in delectatione Venerea directe voluntaria, bene tamen in voluntaria indirecte, dum quis vult causam de se tantum leviter influentem & graviter non prohibitam, vel eam non affert, secluso tamen semper consensu, vel periculo proximo consensus in delectationem: hoc enim conforme ait fragilitati humanae cum Vasq. 1. 2. d. 108. Denique 3. Cogitatio Venerea practica vehemens per se est peccatum mortale. Card. d. 42. n. 113. & 131. cum communi; quia ex natura sua & per se graviter provocat ad Venerem, determinat ultimum, disponit ac perducit etiam invitum ad pollutionem, adeoque huius est causa per se. Si tamen necessitas valde urgeat exponeret talem cogitationem, & periculum consensus abesset in delectationem, per accidens posset haberi sine peccato; sicut excusari potest aspectus turpis partium inhonestarum foeminae, ex causa necessitatis, in Medico vel Chirurgo Medicinam applicante, licet talis aspectus alias & per se sit peccatum mortale, quia per se graviter provocat ad Venerem. Ex quibus inferitur, si quis ex iusta causa vult precise speculativè cogitare de rebus Venereis, v. g. ex causa studii Casuistici, & invito occurrit cogitatio practica, cum non peccare, modo absit periculum consensus in commotionem vel delectationem; habet enim se merè passive relatè ad commotionem: tunc autem invitatus patitur talem cogitationem provocantem, quando mallet illam abesse, & tantum adesse speculativam, quam ex iusta causa ponit vel continuat. Karchne n. 115. in fine. Dein nec illum peccare graviter, qui vacat cogitationi speculativæ cum periculo praevisto incidendi in practicam, etiam graviter provocativam, at sine periculo consentiendi in illam. La Croix lo. cit. cum Cardenas.

Dico 6. Aspectus rerum de se non inhonestarum, ex quo nulla oritur commotio carnalis, vel licet præter intentionem oriatur turpis motus, at sine periculo consensus, culpa vacat. 2. venialis tamen erit, si tales aspectus per se possunt, vel solent in aspiciente leves motus excitare, & fiunt absque animo Venereo, & absque iusta causa, sed ex curiositate tantum, vel levitate, modo nec periculum consensus absit in delectationem Veneream inde subortam: uti v. g. est aspectus commixtionis animalium, foeminarum in partibus non inhonestis, proprii corporis &c. 3. gravis autem est culpa, si obiectum sit valde turpe, per se graviter ad libidinem provocans quolibet, v. g. partes inhonestae alieni corporis, praesertim alterius sexus, licet delectatio non intendatur directe: vel licet obiectum de se non sit ita turpe, intendatur tamen delectatio Venerea, ut si ex tali intentione aspiciatur facies puellae; vel si quis ex aspectu rei minus honestae praevidet periculum proximum consensus in aliquam delectationem Veneream. Sporer & alii communiter. Ubi tamen iusta, gravis, & sufficiens causa vel utilitatis vel necessitatis co-

honestaret talem aspectum, etiam de se graviter provocantem ad commotionem carnalem, & abesset periculum consensûs, culpâ vacaret vel omnino, vel saltem mortali, si fortè causa non esset plenè sufficiens, vel aliqua accederet negligentia in cohibendo consensu.

Antequam in Assertionibus pergam, sollicitè obtestor Lectores, specialiter Juvenes, in hac re periculosiores, quorum præcipuè commodis & eruditioni laboro, ac salutem unicè anhelo, ut ea, quæ sequentibus numeris dicam (& quæ jam in præcedentibus dixi) non perfunctoriè aut animò minùs rectò perlegant, sed mente ad DEum erecta, veritatis sincèrè studiò, ac seclusa curiositate vitiosa, ad suam ac aliorum conscientiam melius dirigendam ritè conentur intelligere, & adhuc cautiore sint in praxi circa lubricam hanc materiam; quamvis enim illa existimem vera, vel saltem verè & speculativè probabilia esse, practicè tamen facile contingere potest, præsertim apud eos, qui in delectationes vel actus Venereos sunt magis proclives, laxioris conscientie, vel facilius aut sæpius labuntur, ut hac salubri aliàs doctrina abutantur, & sub prætextu limitationum, ex quibus à peccato mortali vel veniali excuso, se ipsos decipiant, sibi incautè persuadendo, se à peccato gravi immunes esse etiam tunc, quando re ipsa vel quærunt, vel voluntariè, ut apud hujusmodi pronum est, admittunt delectationem verè Veneream. Miseri sanè & prorsus perversi, si medicinam, quam contra hanc animæ pestem parare studeo, in venenum sibi convertant, & laborem meum, quem totis viribus in ipsorum salutem impendo, in suam ipsorum perniciem.

40 Dico 7. Verba turpia, lectio obscenorum, spectatio comediarum turpium, cantiones inhonestæ, gestus, litteræ vel dopa amatoria, si fiant tantum ex levitate, curiositate, ostentatione ingenii, vano solatio &c. & absque scandalo gravi, sunt tantum levia: uti &, si quis ad turpiloquium rideat sine delectatione Venerea, nisi esset talis persona, quæ risu auctoritatem daret, aut approbaret. 2. mortalia verò peccata, si fiant animò impurò, & cum delectatione turpi directè intentata, vel deliberatè admissa: aut cum gravi scandalo sive periculo ruinæ spiritualis seu propriæ seu aliorum. Busenbaum. Filliuc. Sanch. *de Matrim. l. 9. d. 46. n. 31. seqq.*

41 Dico 8. Choreæ secundum se non sunt malæ, nec actus libidinis, sed laticæ. 2. facile tamen fiunt malæ, vel venialiter propter vanitatem, petulantiam, amorosa verba aut gestus &c. vel mortaliter, si fiant ex malo fine, & intentione se ipsum vel alios concitandi ad libidinem aut Veneream delectationem, cum tactibus impuris, osculis libidinosis, gestibus graviter scandalosis &c. Et de hujusmodi choreis turpibus & lascivis, & chorearum abusu, uti sæpius contingere nimis est certum, intelligendi sunt SS. PP. graviter de-

tonantes contra illas. Filliuc. Cajetan. La Croix *l. 3. p. 1. n. 887.*

Dico 9. Oscula non obscena, uti & amplexus, si fiant officii causâ, vel ex more patrio, vel amoris honesti, aut benevolentie augendæ ergo, non sunt peccata, licet per accidens suboriatur commotio & delectatio Venerea, modò absit consensus in illam. 2. Si autem fiant ex vanitate, levitate, petulantia, joco, vel etiam sensualitate, prout hæc dicit sensualem ac naturalem affectum, non delectationem Veneream, sunt peccata venialia; licet, sed citra consensum, & intentionem, sequatur commotio Venerea & delectatio. Idem videtur esse in osculo teneræ ætatis affectuoso ex amore hujus ætatis, vel ex sensibili delectatione propter molliorem teneræ carnis. Sanch. Sporer. Less. Filliuc. Sanch. Dian. Busenbaum. 3. Oscula tamen directè intentata ad delectationem Veneream percipiendam, licet nihil aliud intentatur, & absit periculum consensûs in pollutionem &c. sunt peccata mortalia, uti constat ex decisione Alexandri VII. hanc propositionem ordine 40am. damnantis: *est probabilis opinio, quæ dicit: tantum esse veniale, osculum habitum ob delectationem carnalem & sensibilem, quæ ex osculo oritur, secluso periculo consensûs ulterioris & pollutionis.* Ubi per *tò sensibilem* intelligitur Venerea, uti notat Viva ac alii plerique omnes. Idem tenendum de osculis, quæ figuntur cum ardore vel mora, saltem ordinarie, propter morale periculum consensûs in delectationem Veneream, ad quam per se tendunt ex natura sua: uti & fixa in parte valde impudica, propter gravem indecentiam. Valde quoque periculosum, & ideo quibusdam grave videtur esse peccatum, si per osculum intendatur delectatio mere sensibilis; quia practicè loquendo videtur ipsis moraliter impossibile, ut cum tali delectatione sensibili deliberatè quæsitâ non addit periculum proximum delectationis Venereæ. La Croix *l. 3. p. 1. n. 894.* cum aliis contra alios, excipit tamen cum, penes quem post deliberatè quæsitam vel admissam delectationem sensibilem per se loquendo non est periculum proximum delectationis Venereæ, aut si hæc per accidens oriatur, consensus in illam. Si quis verò directè nec Veneream nec sensibilem delectationem intendat, motus tamen Venereos ex osculo secuturos prævideat, absque periculo tamen consensus, probabiliter (quamquam oppositum sit longè tutius) non est peccatum mortale, sed tantum veniale. La Croix *n. 893.* cum Vafq. Less. Gobat, Sporer &c. quia sunt tantum indirectè voliti in causa, non mortaliter peccaminosa.

Dico 10. Tactus proprii vel alieni corporis in parte honesta, si fiant ex causa rationabili, vel naturali fine non malo, vel juxta morem patriæ &c. carent culpâ, licet oriantur præter intentionem, & sine periculo consensûs, commotiones turpes. 2. si fiant ex joco, levitate, petulantia &c. etiam in parte nuda alieni corporis, ejusdem tamen sexûs,

vel super vestes alterius sexûs, vel in catellis, & similibus animalculis, etiam ad genitalia, peccatum est, at ordinariè veniale tantum, si absit periculum proximum consensûs in delectationem veneream, quæ inde fors oritur. 3. si verò per tactum intendatur delectatio Venerea, vel etiam omnino pollutio, vel deliberatè admittatur, clarè peccatum mortale est: uti &, si sit tactus partium inhonestarum alieni corporis, maximè alterius sexûs; cum talis ex natura sua graviter concitet motus Venereos, etiam apud invitum: nisi nempe gravissima causa exigat talem tactum, & absit periculum consensûs in delectationem Veneream. Iterum La Croix n. 887. cum Busenbaum, item n. 903. seqq.

- 44 Dico 11. Ponere actiones de se bonas, vel saltem indifferentes, quas tamen suadet aliqua causa necessitatis, utilitatis, vel etiam aliqua naturæ convenientia, quamvis prævideatur inde oritura commotio & delectatio carnalis, vel etiam ipsa pollutio, si absit periculum consensûs in illam, nullum est peccatum, uti studere, vel audire Confessiones de rebus obscenæ, ex causa necessitatis vel utilitatis cautè loqui cum scemina, equitare, cubare supinum, tangere proprium corpus ex iusta causa, edere ac bibere servatâ temperantiâ &c. 2. Ponere actiones de se illicitas, etiam mortaliter, non tamen pertinentes ad genus luxuriæ, licet inde oriatur vel prævideatur commotio carnalis, vel etiam pollutio, si tamen absit periculum consensûs in eam, non est peccatum mortale in genere luxuriæ, sed tantum veniale, uti sumere nimium potum, etiam ad crapulam usque vel ebrietatem, edere carnes diebus vetitis cum prævisione pollutionis &c. 3. idque verum est etiam de actionibus, quæ pertinent ad genus luxuriæ, sed in se tantum leviter influxivæ sunt in commotionem carnalem vel pollutionem, & ideo in se tantum leviter peccaminosæ, uti cogitatio practica de objecto Venereo tepida aut levis, sine sufficienti causa, ex qua honestetur, suscepta, nonnulli aspectus mulierum, nonnulli tactus, v. g. manuum scemina, nonnullæ lectiones librorum obscenorum, nonnullæ comœdiæ, nonnulla verba amatoria, dum ad conciliandum vanum amorem altera persona vocatur *cor, anima mea* &c. & universim illi aspectus, oscula, tactus &c. quos in superioribus assertionibus diximus non excedere peccatum veniale. 4. Mortale autem est, in genere luxuriæ, ponere actiones vel cogitationes practicas, vehementer provocativas Veneris, & graviter influxivas in commotionem & delectationem Veneream aut pollutionem, ad quam per se & ex natura sua tendunt, licet abesset periculum consensûs in delectationem vel pollutionem, quæ prævidetur secutura (nisi daretur urgens necessitas eas exercendi, & simul abesset periculum consensûs) sic graviter peccaminosa est cogitatio practica vehemens, osculum lascivum, morosum, & cum ardore, aspectus vel tactus valde impudicus

& nudus &c. non obiter factus, v. g. pudendum alterius sexûs.

Ratio prima partis, quam teste Sanch. d. 45. n. 4. tenent omnes (qui tamen n. 21. monet, fieri peccatum veniale, si sine omni iusta causa exerceantur) ratio, inquam, est, quod nullus effectus, prævisus solum in causa, sit voluntarius ac imputabilis ad culpam, nisi quando causa potest & debet vitari: sed actio de se bona, vel saltem indifferens, posita ex causa aliqua rationabili, licet inde prævideatur oritura delectatio Venerea, aut pollutio, non debet vitari; cum alias teneremur innumeras actiones necessarias, vel utiles, vel naturæ convenientes vitare, non sine gravi incommodo, & plurimis scrupulis. Adde, quod jus suum prosequenti per media de se licita non possit imputari effectus, nec directè nec indirectè intentus, sed per accidentem secutus, uti in præsentī sequitur pollutio, vel delectatio Venerea. Karchne n. 79. 88. Longe igitur aliud est directè intendere aut admittere delectationem vel pollutionem, quod semper est grave, & aliud velle vel potius permittere in causa intenta aut volita. Ratio secunda & tertia, quam tradit utramque Dominic. Viva lo. cit. n. 16. Karchne n. 91. cum Suar. Vasq. Sanch. Salas, Lessio &c. est, quia de se non ordinantur, vel graviter influunt ad delectationem Veneream, vel pollutionem: neque verè & mortaliter sunt causa illius; cum sequatur per accidens; nam causa per accidens non est moralis, imputabilis, & vera causa pollutionis &c. sed illi, qui exercet actionem, etiam mortaliter illicitam, non tamen pertinentem ad genus luxuriæ, vel pertinentem quidem, at leviter tantum de se illicitam, per accidens oritur delectatio Venerea aut pollutio, ac præter intentionem, & uti supponitur, sine consensu, ejusque periculo: ergo delectatio aut pollutio ei non est imputabilis ad culpam mortalem. Neque pollutio in tali casu, fortè secuta, consideratur & est effectus virtutis generativæ, sed virtutis naturalis expulsiæ. Sanch. n. 15. cujusmodi pollutio, non liberè intenta, nec procedens ex appetitu, aut causis per se & notabiliter ad illius fluxum concurrentibus, sed præcipue proveniens à virtute expulsiæ, infert damnum notabile proli generandæ, sed sæpe est in ejus commodum, & cum semen vi naturæ expellatur, talis expulsio ex suo genere non est contra ordinem naturæ. Sanch. n. 14. Ratio quarta, quam nemo negat, vel negare potest propter propositionem ab Alex. VII. damnatam, & n. 42. recitatam, aliæque decreta Pauli V. & Clem. VIII. &c. est clara, quia pollutio est peccatum grave ex Jure Divino. 1. Cor. 6. ubi *Molles*, seu pollutionem procurantes, excluduntur à regno DEI, & ex Jure Naturali, quia repugnat generationi, dum frustratur semen, cujus administrationem Natura concessit præcisè conjugibus in ordine ad propagandum genus humanum, adeoque est intrinsecè mala: ergo etiam grave peccatum est.

est contra Jus Naturale ac Divinum procurare vel ponere causam per se efficacem & connexam cum pollutione: atqui omnes actus in genere luxuriae mortaliter peccaminosi, & in pollutionem notabiliter influentes, sunt causa per se efficax pollutionis: ergo. Etiam enim ejusmodi motus vehemens spirituum genitalium, ex quo sequitur pollutio, vel qui ad hanc per se vehementer provocat, sit tantum volutus indirecte, nempe in sua causa, v. g. osculo lascivo, aspectu vel tactu valde impudico &c. tamen imputatur ad gravem culpam; cum talis causa sit per se efficax & vera delectationis Venereae & pollutionis, atque graviter illicitum sit indirecte velle aliquid in sua causa, quando graviter illicitum est directe ipsam causam velle, intendere, vel procurare. Quod dicitur de pollutione, directe vel indirecte intenta, cum communi intelligendum quoque est de Diffusione, quae fit cum sensu carnis & commotione spirituum generationi servientium, ita ut ei cooperari vel causam praebere sit vel non sit peccatum, grave vel leve, sicut de pollutione dictum. Sanch. Laym. alii.

45 Oppones 1. Non licet ponere actionem de se licitam, si ex ea praevideatur secuturum homicidium, fornicatio &c. ergo neque, si ex ea praevideatur secutura pollutio: a fortiori, si actio secundum se sit illicita. 2. si aliquis voluntarie delectetur morose, at non diu, in re Venerea, vel desideret copulam carnalem in mente &c. peccat mortaliter in genere luxuriae, & tamen pollutio inde praeter intentionem secuta ipsi non imputatur, ut docet Sanch. n. 22. ergo ponere actionem mortaliter peccaminosam in genere luxuriae non semper est indirecte velle pollutionem. 3. Si pollutio est intrinsece mala, tunc datur obligatio eam naturaliter vel in somno coeptam reprimendi omni possibili modo: sed hoc est falsum. R. ad 1. N. Conf. disparitas est, quod homicidium causat damnum irreparabile, & fornicationis prohibitio strictius obliget, quam pollutionis, licet haec peior sit illa; nam fornicatio non sequitur nisi ex causis naturae suae ordinatis ad coitum mediante appetitu sensivo, pollutio vero sequi potest & praevideri secutura ex causis licitis, vel leviter tantum illicitis. Deinde homicidium, fornicatio &c. retinent semper suam turpitudinem objectivam, non vero pollutio, per accidens secuta, & prout est actus virtutis expulsiuae, sicut expellitur sudor. Vid. Sanch. l. 9. d. 45. n. 14. Karchne n. 43. 44. 78. 95. Ad 2. C. Ant. dist. Conf. si illa actio vel cogitatio in his circumstantiis non efficaciter commovere apta sit spiritus genitales vehementer & in summo. C. Conf. secus. N. Conf. Ad 3. N. sequelam: est quidem obligatio non promovendi, vel positive cooperandi ad coeptum aliunde naturalem feminis fluxum, non tamen est obligatio impediendi, vel cohibendi, ne natura in somno v. g. vel aliunde irritata se exoneret; hoc enim non est procurare, sed pati fluxum humoris, ne corruptus noceat.

Sed, ut evitetur consensus, taliter patiens DEUM oret, & ab omni tactu absteineat. Sanch. n. 16.

46 Quaes, an hucusque dicta de delectatione Venerea, osculis, tactibus &c. etiam procedant in Sponsis & Conjugibus, an vero his liceat plus, quam personis solutis? R. 1. Sponsis de futuro liciti sunt actus pudici in signum benevolentiae exerciti, secluso tamen pollutionis periculo, uti amplexus, oscula, tactus non impudici, locutiones amatoriae, aspectus affabiles; quia Sponsalia dant jus ad talia signa amoris & benevolentiae mutua ad conciliandum futurum Matrimonium: quamvis ego & ista non facile suaderem. Si vero per ejusmodi actus pudicos intenderent delectationem sensitivam vel carnalem, verius est, eos peccare mortaliter (sicut ipsis sub mortali prohibitum est delectari de copula futura in Matrimonio, uti communiter docent etiam ipse Sanch.) Perez, Gobat, Viva n. 23. Karchne n. 109. & alii contra Sanch. d. 46. n. 47. 48. cum aliis plurimis. Ratio, quia quibus est illicita copula carnalis, & pollutio, etiam prohibita esse videtur delectatio carnalis, proxime disponens ad copulam, aut pollutionem, cum sit inchoatio illius: sed sponsis aequè est prohibita copula, & pollutio, quam solutis; ergo. Est haec doctrina longe conformior doctrinae de osculis ob delectationem carnalem habitis eruta ex propositione damnata ab Alex. VII. de qua supra. Actus autem impudici, & vehementer de se provocantes ad Venerem etiam secluso periculo pollutionis non minus in sponsis, quam in aliis solutis, sunt peccata gravia.

47 R. 2. Conjugibus licet delectatio Venerea, aspectus, turpiloquia, oscula, tactus etiam impudici &c. si referantur ad copulam; cum enim haec ipsis sit licita, etiam ea, quae ad hanc ordinantur, licita erunt. Si tamen ordinentur ad majorem duntaxat voluptatem, secluso tamen pollutionis periculo, est peccatum veniale, quia a mortali excusat status conjugalis; veniale autem infert inordinatio finis. Propter eandem causam tactus, oscula, cogitationes Venereae practicae, aspectus &c. ob solam delectationem absque animo perveniendi ad copulam ipsam assumpti a conjugibus, non sunt mortale, modo absit periculum pollutionis, & non excedant limites naturalis honestatis, & actus non sint Sodomiae imperfectae proximi, in qua re habent, ut attendant conjuges; quia sic possunt graviter peccare, & utinam non frequenter ita peccarent! Pariter probabilius non peccant graviter se ipsos libidinosè tangendo ad captandam voluptatem, aut morosè se oblectando in cogitatione copulae habitae vel habendae, modo absit periculum pollutionis. Si autem praedicta exerceantur cum periculo pollutionis propinquo, etiam in conjugibus sunt peccata mortalia, cum ipsis pollutio Jure Naturali aequè prohibita sit, quam aliis, consequenter & ea, quae ad illam

illam per se tendunt. Sanch. Gobat, Diana, Karchne à n. 103 & alii. Si tamen conjuges exercerent tales actus impudicos in loco, ubi pollutio, aliàs inde secutura, impediri facile potest per copulam, excusarentur; quia sic referentur ad suum finem à Natura & Deo ipsis permissum. Oppones. Diximus superius, quòd delectatio Venerea, & commotio spirituum sit inchoatio profusionis seminis: ergo neque conjugibus licita est absque mortali in iis circumstantiis, ubi copulam habere nequeunt. R. N. Conf. quamvis sit inchoatio profusionis prædictæ, tamen non infert periculum proximum semper illius actualiter secuturæ, quia multis adhuc modis subditur potestati voluntatis. La Croix l. 5. n. 97. Neque hæc delectatio per se est in specie pollutionis, sed potius in specie fornicationis, uti probat Carden. d. 44. c. 2. d. n. 18. sed in conjugibus se oblectantibus circa copulam inter se, vel non representando sibi alias personas, habitam, neque ad speciem fornicationis pertinet, cum in his ordinetur per se ad generationem, quæ ipsis licita est; adeoque in ipsis, si desit periculum pollutionis, non erit peccatum mortale. Venialiter autem peccant, si se oblectent præcisè ex causa voluptatis, sicut ipsa copula, præcisè ex causa voluptatis habita, est ipsis venialiter peccaminosa.

TITULUS XVII.

De Raptoribus, Incendiariis, & Violatoribus Ecclesiarum.

SUMMARIUM.

1. Connexio Titulorum subsequens eum præcedentibus.
 2. Quid sit Rapina, Vis publica & privata, Prædatio, Grassatio, Robboria.
 3. Quid & quod duplex Incendium.
 4. Et Violatio Ecclesiarum.
 5. Pæna Rapina de Jure Civili, sive agatur civiliter sive criminaliter. Item Robboria & Prædationis.
 6. Pæna Rapina de Jure Canonico.
 7. Pæna Incendii doli vel culpæ causati.
 8. An in dubio doli vel culpæ causatum præsumatur.
 9. Pæna Violationis Ecclesiarum.
10. Sicut in Titulis præcedentibus explicata sunt delicta, proximi vitam, membra, aut pudicitiam lædentia, adeoque quinto & sexto Decalogi præcepto adversantia, ita in sequentibus veniunt explananda delicta, proximum in bonis & rebus Fortunæ lædentia, adeoque septimo & octavo Decalogi præcepto contraria, nimirum Rapina, Incendium, Violatio & Spoliatio Ecclesiarum, Furtum, Usura, Crimen Falsi, Sortilegium, & Collusio. Raptor autem, de quo in præsentia, alius est Personarum, maxime mulierum, libidinis vel Matrimonii causâ, & alius Rerum (Germanicè Rauber) delictum prioris vocatur Rapina, de quo egimus Tit. l. 1. l. 17. d. n. 117. p. 2.

sterioris Rapina, de qua hic. Unde
Sciendum 1. Rapinam, stricte acceptam, esse ablationem injustam rei alienæ mobilis vel factam. In re communis cum Hostiens. Covar. Molin. tr. 2. de J. & J. d. 683. n. 2. ex l. 2. seqq. ff. de vi bonor. raptor. Duplicem infert proximo injuriam, unam in rebus, quas raptor contrectat, uti fur, seu auferendo transfert de loco in locum. l. 32. §. 19. ff. de Furt. alteram personæ, cui vim infert, & hinc gravius quoque peccatum est, quam furtum. Dixi 1. stricte acceptam; nam late dicit omnem acceptionem injustam, & sic furtum quoque comprehendit, latissime autem etiam retentionem rei alienæ. 2. ablationem; quare raptor non est, qui rem alienam destruit tantum vel deteriorat, licet dolo & malitiâ id faciat. 3. injustam; hinc rapinam non committit, qui in extrema necessitate, vel in bello iusto, res alienas etiam per vim auferit. 4. rei, cujuscunque, etiam minimæ pr. Inst. de vi bonor. rapt. cum delicta non ex parvitate materiæ, sed ex pravitate affectus & scelerato animo fiant; licet ob parvitate materiæ sæpius minuuntur, 5. alienæ; qui enim rem suam, vel quam putat esse suam, per vim auferit, non punitur ut raptor, quamvis incurrat pœnam l. 7. C. Unde vi, vi cuius auferens propria auctoritate rem suam, vel sibi debitam, ab alio possessam (non merè detentam) perdit dominium, vel jus, quod in ea habuit. 6. mobilis; nam res immobiles, uti domus, fundi, non propriè rapiuntur vel auferuntur, sed violenter invadi dicuntur. Unde rapina ab Invasione differt, & contraveniens non actio bonorum raptorum, sed raptum unde vi competit. 7. vis factam, sive dein sit vis armata, sive sine armis. l. 2. §. 1. ff. eod. sive in actu secundo inferas, sive tantum paratus sis inferre, si tibi resisteretur. l. 1. §. 1. ff. eod. sive inferas per te ipsum, sive per alios tibi auxilium ferentes. per l. cit. §. 3. l. 11. ff. ad Leg. Aquil. Et per hanc vim differt Rapina à Furto, item à Concussione, quæ est delictum, quo alicui terror sine vi parata incutitur pecuniæ vel alterius rei extorquendæ causâ. l. 1. l. 2. ff. de Concussione, quia hoc casu potius intervenit vis compulsiva per metum, quam ablativa. Cæterum vis, quæ fit cum armis, dicitur publica, uti & illa, quæ fit à persona publica, vel in personam publicam, licet sine armis, aut quæ violat Jus publicum: quæ vero fit sine armis, & à persona privata in privatam sine juris publici violatione, appellatur privata. Perez apud Haun. rom. 6. tr. 2. n. 601. quamvis iste ibidem addat ex Carpov. hodie vim publicam à privata ex armis solum discerni. Ultraque sufficit, & alterutra requiritur ad Rapinam. Interim Vis publica, licet multum accedat ad Violationem Pænis publicæ, ab hac tamen discrepat per hoc, quod in hac vis major & hostilis, cui vix resisti possit, coadunatis pluribus hominibus, præcedente tractatu & communi consilio adhibeatur. Gall. de Pæni publ.